

Personalități și instituții implicate în ridicarea Bisericii Ortodoxe Române la rangul de Patriarhie. Dimensiunea unui ideal național și eclesial

Prof. univ. dr. Ion Vicovan

Ridicarea Bisericii Ortodoxe Române la rangul de Patriarhie, în anul 1925, reprezintă unul dintre cele mai importante momente din istoria eclesială și națională a României moderne. Ea constituie nu doar o împlinire administrativă, canonică sau simbolică, ci și o expresie vie a maturizării conștiinței bisericești și naționale a românilor. Contextul istoric în care acest act s-a produs este cel creat de Întregirea României din anul de grație 1918, când Statul Român a cunoscut cea mai largă întindere teritorială, iar nevoia unei organizări bisericești unificate și coezive devenise o necesitate stringentă.

După recunoașterea autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române, în aprilie 1885, prin *Tomosul* emis de Patriarhia Ecumenică de la Constantinopol, ridicarea ei la rangul de Patriarhie constituia pasul firesc, necesar și legitim. În noul

context național, această înălțare avea menirea de a consolida unitatea spirituală a românilor, reflectând în plan eclesial ceea ce se înfăptuise deja în plan politic. În plus, o asemenea recunoaștere canonică ridica Biserica Ortodoxă Română la același nivel de reprezentare în sânul Ortodoxiei universale, alături de celelalte Biserici patriarhale din Răsărit.

Inițiativa acestui demers nu a venit, cum s-a întâmplat în cazul autocefaliei, din partea autorităților politice, ci din interiorul Bisericii însăși. Clerici, ierarhi, profesori de teologie și intelectuali apropiați Bisericii au fost principalii promotori ai ideii. Primul care a formulat în mod concret necesitatea ridicării Bisericii la rangul de Patriarhie a fost preotul dr. Gheorghe Ciuhandu, un remarcabil om

al Bisericii și al culturii române. În martie 1919, în cadrul Congresului preoțimii din Transilvania desfășurat la Sibiu, el a ridicat această chestiune într-un moment simbolic: prima mare adunare a clerului ardelean după Unirea de la 1 Decembrie 1918.

Intervenția sa nu a rămas singulară. Problema a fost discutată în mod repetat în alte congrese ale preoțimii din diferite provincii și, mai ales, în comisia special constituită în mai 1919 de către Consistoriul Superior Bisericesc, sub președinția Mitropolitului Moldovei Pimen Georgescu. Această comisie, întrunită la Mănăstirea Sinaia între 12 și 25 iunie 1919, a reunit reprezentanți ai tuturor provinciilor românești, clerici și laici, pentru a discuta organizarea unei Biserici unice, autonome și constituțional organizate. Chiar dacă în acel moment nu s-a luat o decizie concretă privind înființarea Patriarhiei, s-a conturat o viziune clară asupra necesității acestei înălțări.

Istoricul Nicolae Iorga a fost un alt susținător fervent al ideii. În articole publicate în presa vremii, dar și în comunicări academice, Iorga sublinia importanța istorică a Bisericii Ortodoxe Române și rolul său fundamental în păstrarea identității naționale. El remarcă faptul că, după înfăptuirea Marii Uniri, România nu mai putea fi reprezentată în cadrul relațiilor

► interortodoxe printr-un mitropolit primat, ci era nevoie de o autoritate echivalentă celorlalți patriarhi din Răsărit. Argumentele sale erau susținute de referințe istorice precise: tradiția exarhatului plaiurilor, relația istorică privilegiată a Bisericii Române cu Patriarhia de Constantinopol și sprijinul constant și consistent acordat de domnitorii români patriarhiilor orientale.

Alături de el, și academicianul Ioan Lupaș a adus o contribuție notabilă. Într-un articol de referință intitulat „Patriarhia românească”, publicat în revista *Societatea de mâine*, Lupaș a adus temeinice argumente istorice și canonice în sprijinul acestui demers. El a amintit că, în trecut, mitropolitul Ungrovlahiei deținea titlul de exarh al plaiurilor, având o jurisdicție ce depășea hotarele Vechiului Regat. Mai mult, el a evidențiat contribuțiile culturale, filantropice și spirituale ale domnitorilor români la susținerea Ortodoxiei în întreg Răsăritul.

Pe lângă intelectuali și istorici, ierarhii Bisericii au avut un rol determinant. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei s-a remarcat printr-o viziune coerentă și temeinic documentată asupra organizării eclesiale în România Mare. El a redactat propunerea de înființare a Patriarhiei, care a fost semnată de șapte ierarhi ai Bisericii noastre și prezentată în ședința Sfântului Sinod din 4 februarie 1925. Deși bolnav, mitropolitul Pimen a rămas profund implicat în acest proces, propunerea sa fiind citită de mitropolitul Nectarie Cotlarciuc al Bucovinei.

Această propunere invoca motive teologice, istorice, naționale și demografice: vechimea creștinismului pe teritoriul românesc, uni-

tatea Bisericii Ortodoxe Române după 1918, sprijinul acordat Bisericilor orientale în epoca fanariotă, și faptul că Biserica Română avea, la acel moment, peste 14 milioane de credincioși, multe eparhii, un număr însemnat de școli teologice ș.a. Toate acestea justificau pe deplin înălțarea ei la rang de Patriarhie.

Printre cei care au susținut activ inițiativa în cadrul ședinței din 4 februarie 1925 s-a numărat și Arhiepiscopul Gurie Grosu al Basarabiei. El a subliniat că încă din momentul reintegrării Basarabiei în România, clerul basarabean a susținut ideea înființării unui patriarhat român, conform tradiției canonice care afirmă că „fiecare popor să aibă capul său bisericesc”. De asemenea, a invocat canonul 34 apostolic pentru a arăta că ridicarea în rang nu era o chestiune de onoare, ci una de necesitate bisericească și canonică. Din perspectiva ierarhului Gurie, actul de înființare a Patriarhiei era în acord cu spiritul și litera canoanelor bisericești.

Un sprijin important a venit și din partea Facultății de Teologie din Cernăuți, ale cărei cadre didactice au redactat un memoriu argumentativ detaliat, prezentat în cadrul Sfântului Sinod de Episcopul Lucian al Romanului. Acest memoriu relua ideea potrivit căreia organizarea bisericească trebuie să reflecte realitățile naționale și demografice. Profesorii de la Cernăuți subliniau că în contextul istoric dat, România era cel mai mare stat ortodox, după destrămarea Imperiului Țarist, și avea o Biserică unitară și puternică, cu cinci mitropolii și paisprezece episcopii.

Episcopul Dionisie Erhan al Ismailului, canonizat între timp, a intervenit și el în favoarea proiectului,

arătând că întregirea teritorială a României trebuia însoțită în mod firesc de o unificare a Bisericii într-o structură ierarhică superioară. El a pledat pentru acordarea titlului de Patriarh întâiului ierarh al Bisericii Române, în acord cu voința poporului credincios și cu cerințele tradiției ortodoxe. La finalul ședinței Sfântului Sinod, Episcopul Vartolomeu Stănescu al Râmnicului a fost cel care a dat citire „Actului de înființare a Patriarhiei Române”.

În centrul tuturor acestor evenimente s-a aflat mitropolitul primat Miron Cristea, cel care, deși a evitat să susțină public ideea de Patriarhie pentru a nu părea că urmărește o promovare personală, a acceptat cu responsabilitate demnitatea ce i-a fost oferită. Discursul său din finalul ședinței sinodale a fost unul cu valoare programatică, subliniind că puterea în Biserica Ortodoxă Română nu este individuală, ci sinodală, și că noul rang va trebui să se reflecte în întreaga activitate a Bisericii, atât pe plan intern, cât și în raporturile internaționale.

Un alt actor fundamental în concretizarea acestui ideal a fost Statul Român, în frunte cu Guvernul, Senatul și Camera Deputaților. Prim-ministrul Ion I.C. Brătianu a susținut ideea cu toată convingerea, declarând că nu este vorba despre promovarea unei persoane, ci despre interesul național. El l-a îndemnat pe ministrul cultelor, Alexandru Lapedatu, să elaboreze de urgență proiectul de lege necesar pentru înființarea Patriarhiei. Lapedatu, la rândul său, a publicat încă din decembrie 1924 un articol în ziarul *Universul*, în care aducea o serie de argumente teologice, istorice, naționale și de

► drept bisericesc în sprijinul Patriarhiei. În expunerea de motive prezentată Senatului, el a subliniat că Biserica Ortodoxă Română are o superioritate numerică și morală față de alte Biserici Ortodoxe, că a jucat un rol esențial în apărarea și susținerea ortodoxiei în trecut și că organizarea internă a Bisericii Române trebuie să reflecte noua realitate națională.

În ședința Senatului din 12 februarie 1925, proiectul de lege a fost dezbătut și adoptat cu o largă majoritate. Episcopul Vartolomeu al Râmnicului a fost raportorul special desemnat, iar dezbaterile au fost deschise de discursul ministrului Lapedatu. Printre cei care au luat cuvântul s-au numărat și istorici, oameni politici și senatori care au reiterat contribuția Bisericii la identitatea națională a românilor. La final, proiectul de lege a fost aprobat cu 89 de voturi pentru și doar două împotrivă.

În ziua următoare, 13 februarie, Mitropolitul Pimen Georgescu a luat cuvântul în fața Senatului, exprimându-și regretul că, din cauza unei boli, nu a putut fi prezent în ziua votului decisiv. El a reafirmat caracterul istoric și providențial al momentului, exprimându-și bucuria că Sfântul Sinod i-a încredințat sarcina de a redacta propunerea ce a stat la baza înființării Patriarhiei.

La scurt timp după adoptarea în Senat, proiectul de lege a fost înaintat Adunării Deputaților, care s-a întrunit în sesiune ordinară la data de 17 februarie 1925. Ședința a fost deschisă de președintele M.G. Orleanu, în prezența miniștrilor, deputaților și a numeroși invitați. În cadrul acestei adunări, raportul și proiectul de lege au fost prezentate de deputatul

D.P. Gârboviceanu, care a oferit o amplă incursiune în istoria instituțională și canonică a Bisericii Ortodoxe Române, plecând de la perioada Bizanțului până la contextul interbelic românesc.

În discursul său, Gârboviceanu a trecut în revistă momente cheie din istoria bisericească a românilor: legătura istorică cu Patriarhia Ecumenică, contribuțiile domnitorilor români la întemeierea și susținerea așezămintelor ortodoxe din Orientul creștin, sprijinul acordat mănăstirilor din Muntele Athos, dar și funcția de exarhat a Mitropoliei Ungrovlahiei. Toate aceste argumente demonstrau că Biserica Românească îndeplinea deja, *de facto*, rolul și prestigiul unei Patriarhii și că nu mai lipsea decât recunoașterea formală și legală a acestui statut.

Au urmat apoi luări de cuvânt din partea liderilor politici ai vremii, printre care Iuliu Maniu, Ion Mihalache, Ioan Lupaș și din nou Alexandru Lapedatu, toți exprimându-și susținerea față de proiect. Discursurile au subliniat legătura istorică indisolubilă dintre Biserică și popor, rolul educațional, cultural și spiritual al Bisericii în trecut și necesitatea consolidării acesteia într-un moment în care România își întărea structurile de stat.

Proiectul a fost votat cu unanimitate de 156 de voturi, ceea ce a reflectat un unanim consens politic și social asupra legitimității acestui pas. După vot, mitropolitul primat Miron Cristea, devenit în acel moment Patriarhul României, a rostit un discurs de mulțumire și angajament în fața Adunării Deputaților. El a reafirmat vechimea creștinismului pe pământ românesc, rolul său apostolic și contribuția sa

la formarea identității românești.

În acest discurs, Miron Cristea a adus omagii înaintașilor și și-a asumat, cu umilință dar și cu hotărâre, noua demnitate. El a subliniat că această înălțare nu este o onoare personală, ci o consacrare a Bisericii în ansamblu. De asemenea, a accentuat caracterul sinodal al conducerii bisericești și responsabilitatea colectivă pe care aceasta o implică.

Actul înființării Patriarhiei a fost nu doar rezultatul unei inițiative teologice, ci și produsul unei sinergii între elitele eclesiastice și cele politice. Un moment de o asemenea încărcătură simbolică și teologică nu ar fi fost posibil fără o conlucrare sinceră și eficientă între Stat și Biserică, între inițiativa ierarhilor și validarea guvernamentală și legislativă.

Este de remarcat faptul că acest proces s-a desfășurat într-o atmosferă de unitate națională, la doar câțiva ani după Marea Unire, într-un context în care România traversa o perioadă de consolidare instituțională și redefinire a propriei identități în concertul internațional. Biserica Ortodoxă Română, ca principal factor de coeziune spirituală și identitară, trebuia să se regăsească pe măsura noii realități geopolitice și demografice a țării.

Prin înființarea Patriarhiei, Biserica Ortodoxă Română a devenit nu doar una dintre cele mai mari Biserici Ortodoxe ca număr de credincioși, ci și o voce cu greutate în cadrul relațiilor interbisericești. Noul patriarh avea să reprezinte Biserica românească la sinoadele panortodoxe, în conferințele internaționale și în dialogul teologic cu celelalte confesiuni creștine.

În plan intern, înființarea Patriarhiei a contribuit decisiv la ►

► organizarea și consolidarea vieții bisericești, la întărirea autorității Sfântului Sinod și la dezvoltarea unei teologii academice moderne, în spiritul tradiției ortodoxe dar și al exigențelor vremii. Sediul Patriarhiei, Catedrala de pe Dealul Mitropoliei, devenea astfel centrul spiritual, teologic și administrativ al unei Biserici care pășea într-o nouă etapă a existenței sale.

În contextul internațional al începutului de secol XX, Biserica Ortodoxă Română se afla într-un moment de tranziție și redefinire a poziției sale în cadrul lumii ortodoxe. După destrămarea Imperiului Rus și căderea monarhiei, Patriarhia Moscovei, reînființată abia în anul 1917, își relua încet activitatea sub presiunea unui regim ostil religiei. Patriarhiile istorice din Răsărit, Constantinopol, Alexandria, Antiohia și Ierusalim, deși își păstrasera structurile, resimțeau puternic contextul geopolitic marcat de decăderea Imperiului Otoman și de instabilitatea din Orientul Apropiat.

În această atmosferă, România devenea nu doar cel mai mare stat ortodox din punct de vedere demografic, ci și unul dintre cele mai stabile politic și instituțional. Prin urmare, era firesc ca Biserica Ortodoxă Română să-și asume un rol mai proeminent în dialogul interortodox și în susținerea principiilor sinodalității, canonicității și unității. Înființarea Patriarhiei, în 1925 a reprezentat și o formă de maturizare a acestei Biserici, o trecere de la stadiul de receptare a deciziilor din exterior, la acela de partener egal în luarea hotărârilor panortodoxe.

Această recunoaștere a avut și o dimensiune diplomatică. Delegarea unui patriarh la întâlnirile

internaționale, participarea la sinecele panortodoxe și la pregătirea sinodului panortodox (care avea să aibă loc mult mai târziu, în 2016), au fost posibile datorită acestui nou statut. Patriarhul României devenea, astfel, nu doar un păstor național, ci și un reprezentant al Ortodoxiei universale.

Figura Patriarhului Miron Cristea s-a conturat rapid ca una emblematică pentru această nouă etapă. Fost episcop de Caransebeș, apoi mitropolit primat, el a fost ales ca primul patriarh al României cu unanimitate de voturi, iar personalitatea sa echilibrată, cultivată și profund religioasă a conferit instituției patriarhale o autoritate incontestabilă. De-a lungul primilor ani ai patriarhatului său, Miron Cristea a consolidat instituțional viața bisericească, a sprijinit învățământul teologic și a întărit legăturile dintre Biserică și Stat fără a aluneca în subordonare politică.

În plan liturgic și simbolic, înființarea Patriarhiei a fost însoțită de un ceremonial complex și de o serie de măsuri care vizau întărirea sentimentului de unitate națională și eclesială. A fost elaborat un tomos sinodal de afirmare a statutului de Patriarhie, au fost editate noi ediții sinodale ale Sfintei Scripturi și ale cărților de cult, iar sărbătorile religioase au căpătat o mai mare amploare în viața publică. Cu această ocazie, Catedrala Mitropolitană din București a fost desemnată drept Catedrală Patriarhală, devenind centrul vieții spirituale ortodoxe românești.

De asemenea, în anii următori, Patriarhia Română a demarat inițiative de consolidare a relațiilor externe. Au fost trimise delegații oficiale la celelalte patriarhii, iar Biserica Română a găzduit la rân-

dul ei vizite ale unor ierarhi ortocși străini. Acest efort diplomatic eclesastic a fost susținut de Ministerul Cultelor, demonstrând o sinergie între autoritatea bisericească și cea politică în apărarea intereselor spirituale ale poporului român.

Pe plan cultural și educațional, Patriarhia a susținut dezvoltarea învățământului teologic la nivel universitar, stimulând în același timp cercetarea istorică și publicarea de studii teologice. Sub patronajul Patriarhiei au fost înființate reviste teologice, institute misionare și centre de formare pastorală. Multe dintre acestea funcționează și astăzi, fiind moștenirea directă a acelui moment de viziune și responsabilitate din anul 1925.

Din perspectivă teologică, instituția patriarhiei exprimă o dimensiune profund eclesială a Ortodoxiei: aceea a comuniunii în jurul unui cap vizibil care nu domină, ci slujește. Patriarhul este, în tradiția ortodoxă, „primul între egali” în cadrul Sinodului, un simbol al unității și păcii Bisericii. Alegerea și întronizarea unui patriarh nu presupune doar o recunoaștere canonică, ci și o responsabilitate duhovnicească deosebită. În cazul Patriarhiei Române, această funcție a fost permanent asumată cu demnitate, iar primul patriarh, Miron Cristea, a fixat un standard înalt de slujire și înțelepciune pastorală.

În perioada interbelică, odată cu consolidarea Patriarhiei, s-a accentuat și rolul social și cultural al Bisericii Ortodoxe Române. Patriarhia a devenit un partener activ al statului în dezvoltarea sistemului de asistență socială, în educație, în promovarea culturii naționale și a patrimoniului spiritual românesc. ►

- Sub oblăduirea patriarhilor, au fost întemeiate instituții filantropice, orfelinate, tipografii bisericești și institute catehetice care au avut rolul de a întări misiunea Bisericii în societate.

Mai mult, legătura dintre popor și Biserică s-a consolidat pe fundalul unei epoci marcate de profunde transformări ideologice și politice. Patriarhia Română a oferit, în decursul timpului, repere de stabilitate și continuitate în fața marilor crize ale secolului XX: cel de-al Doilea Război Mondial, regimul comunist și perioada de tranziție postdecembristă.

În anii regimului comunist, deși Biserica a fost supusă unor presiuni ideologice, statutul de Patriarhie a constituit un pilon de rezistență și de supraviețuire instituțională. Demnitatea patriarhală, chiar și limitată de autoritățile politice ale vremii, a menținut o formă de autonomie a Bisericii și a permis păstrarea unei structuri ierarhice coerente și a unei vieți liturgice continue. Marii patriarhi ai secolului XX, Nicodim Munteanu, Justinian Marina, Iustin Moisesescu și Teoctist Arăpașu, au dus mai departe misiunea începută de Miron Cristea, fiecare adaptându-se contextului istoric propriu, dar păstrând spiritul și prestigiul instituției.

După căderea regimului comunist, Patriarhia Română și-a recâștigat libertatea de exprimare și de misiune, asumând un rol activ în viața societății românești. A fost reluată misiunea educațională, au fost redeschise mii de lăcașuri de cult și s-a reînființat învățământul teologic confesional. Patriarhul Teoctist și apoi Patriarhul Daniel au pus un accent deosebit pe comunicarea publică a Bisericii, pe

consolidarea dialogului intercreștin și pe implicarea socială activă a Patriarhiei în problemele actuale ale societății românești.

Dacă în anul 1925, înființarea Patriarhiei era o chestiune de legitimitate canonică și de demnitate națională, în prezent ea este garanția unei slujiri continue a valorilor spirituale, morale și culturale ale poporului român. Patriarhia Română nu este doar o instituție ierarhică, ci un simbol viu al identității ortodoxe românești, o punte între trecut și viitor, între credință și cultură, între Tradiție și misiune.

La o sută de ani de la momentul fondator din anul 1925, putem afirma cu convingere că ridicarea Bisericii Ortodoxe Române la rang de Patriarhie a fost una dintre cele mai inspirate și necesare decizii din istoria noastră bisericească și națională. Ea a permis nu doar alinierea formală la structurile Ortodoxiei ecumenice, ci și afirmarea unei viziuni românești autentice asupra slujirii, unității și comuniunii în sânul Bisericii lui Hristos. ■

Slujiri arhieresti în Arhiepiscopia Iașilor

In perioada 1 ianuarie – 28 februarie 2025, Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, Preasfințitul Părinte Nichifor Botoșăneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor, Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, Preasfințitul Părinte Ignatie, Episcopul Hușilor, și Preasfințitul Părinte Veniamin, Episcopul Basarabiei de Sud, au săvârșit Sfânta Liturghie, au sfințit și au binecuvântat următoarele unități de cult de pe cuprinsul Arhiepiscopiei Iașilor:

♦ Miercuri, 1 ianuarie 2025, de sărbătoarea Tăierii-împrejur cea după trup a Domnului și Sfântului Ierarh Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cezareei Capadociei, IPS Părinte Teofan a săvârșit Sfânta Liturghie la Catedrala Mitropolitană din Iași.

♦ În Duminica dinaintea Botezului Domnului, 5 ianuarie 2025, PS Părinte Nichifor a săvârșit Sfânta Liturghie la biserica Parohiei „Sf. Cuv. Parascheva” Bahlui, com. Cotnari, Protopopiatul Hârlău.

♦ De praznicul Botezului Domnului, 6 ianuarie 2025, PS Părinte Nichifor a săvârșit Sfânta Litur-

ghie și slujba Sfințirii celei mari a apei la Catedrala Mitropolitană din Iași. După Vohodul Mare, diaconul Florin-George Ursu a fost hirotonit preot pe seama Parohiei „Sf. Dumitru” Podișu, Protopopiatul Hârlău.

♦ De sărbătoarea Soborului Sfântului Proroc Ioan Botezătorul și Înaintemergătorul Domnului, 7 ianuarie 2025, PS Părinte Nichifor a săvârșit Sfânta Liturghie la

Biserica Parohiei „Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul” Ruși, com. Belcești, Protopopiatul Hârlău.

♦ În Duminica după Botezul Domnului, 12 ianuarie 2025, credincioșii Parohiei „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” Valea Albă, com. Războieni, Protopopiatul Tg. Neamț, l-au avut ca oaspete pe PS Părinte Nichifor. După întămpinarea ierarhului de către clerici și credincioși, PS Părinte Nichifor a săvârșit Sfânta Liturghie. După Vohodul Mare, diaconul Ionuț Constantin Papară a fost hirotonit preot pe seama acestei comunități.

♦ Sâmbătă, 18 ianuarie 2025, PS Părinte Nichifor a săvârșit

► Sfânta Liturghie la Mănăstirea Podgoria Copou din municipiul Iași.

◆ În Duminica a XXIX-a după Rusalii, 19 ianuarie 2025, PS Părinte Nichifor a fost prezent în mijlocul credincioșilor din Parohia „Sfântul Ierarh Nicolae” Leorda, com. Leorda, Protopopiatul Dorohoi. Ierarhul a săvârșit Sfânta Liturghie și a sfințit clopotnița și troița Parohiei. După Vohodul Mare, diaconul Ioan Dolhescu a fost hirotonit preot, pe seama Parohiei „Sfântul Toma” Vladomira, Protopopiatul Iași I.

◆ Duminică, 26 ianuarie 2025, cu prilejul prăznuirii Sfântului Ierarh Iosif cel Milostiv, Mitropolitul Moldovei, IPS Părinte Teofan, înconjurat de un sobor de ierarhi, preoți și diaconi, a săvârșit Sfânta Liturghie la Catedrala Mitropolitană din Iași. Soborul de arhieriei a fost alcătuit din: PS Părinte Nichifor și PS Părinte Veniamin. După Vohodul Mare, arhidiaconul Paul Alexandru Dolhascanu, slujitor la Catedrala Mitropolitană, a fost hirotonit preot pe seama Paraclisului „Sfântul Iosif cel Milostiv” Ecclesia, din cadrul Ansamblului Mitropolitan Iași.

◆ Joi, 30 ianuarie 2025, ocrotorii învățământului teologic, Sfinții Trei Ierarhi: Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur, au fost cinstiți de profesorii

și studenții Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași. Sfânta Liturghie dedicată hramului a fost săvârșită la Catedrala Mitropolitană de PS Părinte Ignatie și PS Părinte Damaschin. În cadrul Sfintei Liturghii, PS Părinte Ignatie l-a hirotonit preot pe diaconul Gheorghe Mihalache, pe seama capelei Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae”, cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”.

◆ Sâmbătă, 1 februarie 2025, în ajunul praznicului Întâmpinării Domnului, PS Părinte Damaschin a săvârșit Slujba Privegherii la Catedrala Mitropolitană din Iași.

◆ Duminică, 2 februarie 2025, de praznicul Întâmpinării Domnului, Catedrala Mitropolitană

din Iași și-a prăznuit hramul istoric. Slujba Sfintei Liturghii a fost săvârșită de IPS Părinte Teofan alături de un sobor de ierarhi, preoți și diaconi, în prezența a numeroși credincioși veniți din toată Moldova. Alături de IPS Părinte Teofan, ierarhii care au slujit la hramul catedralei ieșene au fost: PS Părinte Nichifor și PS Părinte Damaschin.

◆ În Duminica a XXXIII-a după Rusalii, 9 februarie 2025, PS Părinte Nichifor a săvârșit Sfânta Liturghie la biserica Parohiei „Nașterea Maicii Domnului” din San Giovanni, Roma. Vizita ierarhului în Italia s-a desfășurat în contextul unui pelerinaj organizat de studenții anului al II-lea din cadrul programului de master „Misiune și slujire pastorală”, având ca destinație principală Roma și Vaticanul.

◆ Sâmbătă, 22 februarie 2025, PS Părinte Nichifor a săvârșit Sfânta Liturghie la Catedrala Mitropolitană din Iași.

◆ În Duminica Înfricoșătoarei Judecăți, 23 februarie 2025, IPS Părinte Teofan a săvârșit Sfânta Liturghie la Catedrala Mitropolitană din Iași.

◆ Tot în Duminica Înfricoșătoarei Judecăți, 23 februarie 2025, PS Părinte Nichifor a săvârșit Sfânta Liturghie la biserica Parohiei „Adormirea Maicii Domnului” din Tg. Neamț. ■

„Seară de poezie botoșăneană”, la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Gheorghe” din Botoșani

Ziaua Culturii Naționale, instituită în anul 2010 și celebrată anual pe 15 ianuarie, marchează nașterea poetului Mihai Eminescu și oferă un prilej de reflecție asupra valorilor culturale românești.

În acest context, joi, 16 ianuarie 2025, elevii Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Gheorghe” din Botoșani au organizat evenimentul cultural „Seară de poezie botoșăneană”, desfășurat în Aula Colegiului Național „A.T. Laurian”. Activitatea a fost parte a Proiectului Județean „Istorie, cultură și spiritualitate botoșăneană”, ediția a III-a, înscris în Calendarul Proiectelor de Educație Extrașcolară Județene.

Evenimentul a început cu prezentări despre viața și opera lui

Mihai Eminescu, urmate de un recital de poezii și compoziții muzicale, pe versurile poetului. De asemenea, au fost evocate personalități marcante ale județului Botoșani, precum Sfântul Ioan Iacob

Hozevitul și părintele Ilie Cleopa. Elevii au prezentat și creații lirice proprii, evidențiind potențialul artistic al noii generații. ■

Ieșenii au sărbătorit 166 de ani de la Unirea Principatelor Române

Vineri, 24 ianuarie 2025, municipiul Iași a fost gazda unor manifestări solemne dedicate aniversării a 166 de ani de la Unirea Principatelor Române din anul 1859.

Evenimentele au început în Piața Unirii, unde, în prezența oficialităților locale și a numeroși cetățeni, a fost săvârșită o slujbă de Te Deum de către PS Părinte Nichifor. În cuvântul său, ierarhul a

► subliniat importanța recunoașterii lucrării divine în istoria națională, evidențiind că „prin această rugăciune recunoaștem lucrarea lui Dumnezeu în istorie”.

Ceremonia a continuat cu depuneri de coroane la statuia dom-

nitorului Alexandru Ioan Cuza, urmate de o defilare militară și de tradiționala „Horă a Unirii”, simbol al solidarității și unității naționale. Ulterior, la Mănăstirea „Sfinții Trei Ierarhi”, PS Părinte Nichifor a săvârșit o slujbă de

pomenire pentru Domnitorul Alexandru Ioan Cuza, evidențiind contribuția acestuia, alături de alți voievozi înmormântați în acest lăcaș, la consolidarea identității naționale și spirituale a poporului român. ■

Joi, 6 februarie 2025, a fost lansat volumul *Tablouri din istoria culturală a religiozității ruse*

Joi, 6 februarie 2025, Sala „Sinaxar”, din cadrul Ansamblului Mitropolitan din Iași, a găzduit lansarea volumului *Tablouri din istoria culturală a religiozității ruse*, semnat de reputatul istoric literar ceh Martin C. Putna.

Evenimentul a reunit cadre universitare, specialiști în slavistică, jurnaliști și cititori interesați

de dinamica religioasă și culturală a spațiului est-european.

Lucrarea propune o lectură novatoare a istoriei spiritualității ruse, evidențiind pluralitatea influențelor religioase, culturale și etnice, care au modelat identitatea acestui spațiu. Autorul se distanțează de abordările tradiționale și oferă o perspectivă postcolonială, aducând în prim-plan contribuțiile ►

► diverselor tradiții, ortodoxe, catolice, evreiești, mongole și europene, în formarea discursului religios și cultural rus.

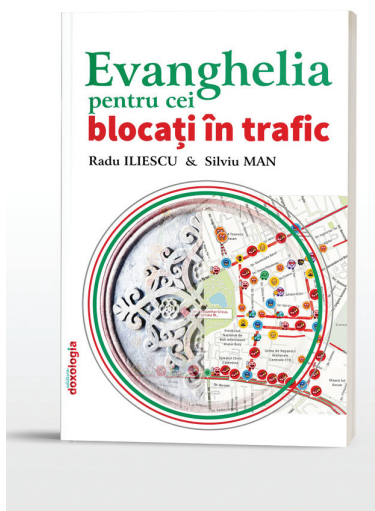
Un capitol de maxim interes îl constituie reflecția asupra Ucrainei, prezentată ca „moștenitoarea celeilalte Rusii”, un spațiu alternativ de afirmare a valorilor creștinismului răsăritean, într-un context

diferit de cel imperial rus. Această abordare aduce un plus de profunzime în analiza actualelor tensiuni geopolitice și identitare din regiune.

Evenimentul editorial a beneficiat de intervențiile profesorilor Marina Vraciu și Leonte Ivanov, reprezentanți ai Catedrei de Slavistică a Universității „Alexandru

Ioan Cuza” din Iași, discuțiile fiind moderate de dl Dragoș Mîrșanu, coordonatorul Colecției „Historia Christiana”. Dialogul a subliniat relevanța academică a volumului și contribuția sa la înțelegerea critică a istoriei religioase și culturale a Rusiei. ■

Volumul *Evanghelia pentru cei blocați în trafic* a fost lansat la Iași

Marți, 25 februarie 2025, Librăria Doxologia din Iași a găzduit lansarea volumului *Evanghelia pentru cei blocați în trafic*, semnat de Radu Iliescu și Silviu Man. Evenimentul, moderat de Anda Elena Pintilie, a reunit cititori și specialiști interesați de reflecții asupra vieții interioare.

Cartea nu tratează traficul urban propriu-zis, ci explorează, metaforic, blocajele sufletești ale

omului contemporan. Autorii propun o introspecție asupra modului în care mintea modernă, suprasolicitată și aglomerată, ajunge să semene cu o intersecție sufocată la orele de vârf. Volumul reunește texte scrise de-a lungul anilor, ce pot fi citite chiar și „între două semafoare”.

Contrar așteptărilor, *Evanghelia pentru cei blocați în trafic* nu se încadrează în categoria cărților de dezvoltare personală, ci reprezintă o invitație la introspecție și înțelegere. La finalul evenimentului, participanții au avut ocazia să primească autografe și să discute cu autorii. ■

Elevii de la Seminarul Teologic Ortodox „Veniamin Costachi”, povestitori pentru o zi, de Ziua Internațională a Cititului Împreună

Miercuri, 5 februarie 2025, cu prilejul Zilei Internaționale a Cititului Împreună, elevii Seminarului Teologic Ortodox „Veniamin Costachi” de la Mănăstirea Neamț au desfășurat o activitate educațională intergenerațională, vizitând copiii de grădiniță de la Liceul Tehnologic „Arhimandrit Chiriac Nicolau” din comuna Vânători-Neamț. Această inițiativă a avut ca scop promovarea lecturii și consolidarea legăturilor comunitare prin intermediul poveștilor.

Într-un cadru plin de emoție și entuziasm, liceenii seminariști au citit povești captivante preșcolarilor, care au reacționat cu interes și curiozitate, adresând întrebări și exprimându-și uimirea. Lectura expresivă a elevilor a dat viață personajelor,

lor, creând o atmosferă interactivă și stimulativă pentru cei mici.

Evenimentul a început cu o rugăciune, urmată de momente de cânt și voie bună, facilitând o comunicare autentică între generații. Unul dintre participanți, Andrei, elev în clasa a XI-a, a mărturisit: „A fost o experiență incredibilă! Am simțit cărțile altfel, prin ochii copiilor, iar bucuria lor ne-a molipsit pe toți”.

Cadrele didactice implicate au subliniat importanța lecturii în dezvoltarea cognitivă și emoțională a copiilor și adolescenților. Parteneriatul dintre cele două instituții de învățământ din comuna Vânători-Neamț reflectă angajamentul comun de a cultiva dragostea pentru cunoaștere și învățatură în rândul tinerelor generații. ■

Filantropia Bisericii |

„Eric vrea la grădiniță!”, campania umanitară care i-a transformat visul în realitate

La începutul lunii ianuarie 2025, Biroul de Asistență Socială și Medicală „Diaconia” al Mitropoliei Moldovei și Bucovinei a lansat, prin platforma fideajutor.ro, campania umanitară „Eric vrea la grădiniță!”. Inițiativa a urmărit sprijinirea integrării educaționale a lui Eric Ciocan, un copil în vârstă de cinci ani, diagnosticat cu paralizie cerebrală și hipoacuzie profundă. Scopul campaniei a fost achiziționarea unor echipamente

asistive esențiale: un scaun de pos-turare și un verticalizator, necesare adaptării sale la mediul școlar.

În decurs de doar două săptămâni, peste 200 de donatori au răspuns apelului umanitar, contribuind la strângerea sumei de 33.827 RON, depășind obiectivul propus de 25.000 RON. Fondurile suplimentare au permis achiziționarea unui dispozitiv auxiliar pentru baie, precum și susținerea parțială a ședințelor săptămânale de terapie neuromotorie.

Datorită acestei mobilizări comunitare remarcabile, Eric va putea începe grădinița în cadrul Liceului Tehnologic Special „Vasile Pavelcu” din Iași, un pas esențial în parcursul său educațional și în procesul de integrare socială.

Campania reflectă forța solidarității sociale și impactul colaborării dintre diverse medii, incluzând inițiativele artistice și civice, care contribuie la sprijinirea copiilor cu nevoi speciale în vederea dezvoltării lor armonioase. ■

Ședința preoților din Protopopiatul Săveni, prezidată de PS Părinte Nichifor Botoșăneanul

Marți, 14 ianuarie 2025, în biserica Parohiei „Sf. Gheorghe” Drăgușeni, Protopopiatul Săveni, s-a desfășurat ședința preoților din Protopopiatul Săveni, prezidată de PS Părinte Nichifor Botoșăneanul.

Evenimentul a început cu Sfânta Liturghie, săvârșită de PS Părinte Nichifor Botoșăneanul, la care au participat clericii din protopopiat și numeroși credincioși. Acest moment liturgic a fost urmat de Slujba Parastasului pentru părintele Ioan Manoliu, trecut recent la cele veșnice.

În cadrul ședinței au fost abordate teme administrative, pasto-

rale și misionare, relevante pentru activitatea preoților din protopopiat, evidențiind importanța cola-

borării și a comunicării eficiente în slujirea comunității. ■

Viața launtrică |

Este creștinul tehnofob?

Realitatea zilelor noastre demonstrează că tehnologia a pătruns adânc în existența umană, în societate și în familie, acolo unde trăim sau muncim, ba chiar în mințile și în sufletele noastre. Ea este, astăzi, larg folosită, în toate variantele ei, astfel încât mulți dintre noi suntem dependenți, într-o măsură sau alta, de diversele forme ale acesteia.

Se vorbește, în prezent, despre un așa-numit *homo connecticus*, care este legat și atașat de tot ceea ce înseamnă mass-media și tehnologie digitală: televizor, PC, tabletă, laptop, telefon, smartphone,

Pr. prof. univ. dr. Ioan C. Teșu

de unde și noile forme de dependență sau de adicție, cyber-adicția sau cyber-dependența, ori adicțiile asistate de tehnologie.

Calculule recente arată că, dintr-o viață de aproximativ 75 de ani, omul contemporan petrece 11 ani, dependență față de aceste mijloace moderne de informare, relaționare și comunicare. Astfel, se apreciază că el petrece mai mult timp alături de tehnologia sa luminoasă, dar tăcută și periculoasă, decât în oricare altă activitate, cu excepția

somnului (și acesta perturbat, uneori până la grave dezechilibre), după cum nu este o noutate faptul că, în multe cazuri, copiii și adolescenții petrec mai mult timp utilizând tehnologia modernă, decât în dialog cu părinții lor și cu ceilalți membri ai familiei.

Dacă, altădată, copiii vedeau primele imagini la televizor în jurul vârstei de doi ani, în prezent se apreciază că aceștia sunt expuși sunetelor și imaginilor acestuia de la frageda vârstă de 4-5 luni. ►

► Perioada pe care o petrece, în zilele noastre, un adolescent în fața mijloacelor digitale este de 6-7 ore pe zi. Din acest motiv, mulți autori vorbesc despre caracterul cronofag al tehnologiei, în sensul că ea ne fură din timpul pe care l-am putea direcționa și alocă altor activități importante. Copiii, spre exemplu, lecturii liniare, jocurilor în aer liber sau alături de alți copii; adolescenții, relaționării directe, nemijlocite; adulții, discuțiilor și dialogurilor empatice cu semenii lor, începând cu membrii familiei.

Mai mult chiar, un număr mare de persoane ajunge efectiv la dependență de acestea. Se vorbește, de asemenea, despre depresia de calculator sau de internet și despre nanofobie, starea de anxietate și disconfort psihic și fizic, datorat absenței lor, mai scurte sau mai îndelungate, din viața curentă.

Unele date apreciază că 40% din populația planetei dezvoltă anumite forme de dependență față de tehnologie; 46% dintre tinerii americani au spus că nu pot trăi fără telefonul mobil, iar 59%, fără a fi prezenți și activi în spațiul virtual, pe rețelele de socializare. În România, 39% dintre adulți susțin că petrec aproximativ 18,6 ore pe săptămână „conectați” online, depășind media europeană de 14,1 ore săptămânal, tinerii cu vârste cuprinse între 16 și 24 de ani constituind 75% dintre aceștia¹.

Se vorbește, în acest context, despre unele efecte pe care folosirea fără discernământ sau abuzul de folosire a tehnologiei le produce asupra omului, în mod deosebit asupra tinerilor, care sunt cei mai predispuși dependenței, efecte atât asupra fizicului, cât și a psihicului lor, a neurologiei și chimiei lor cerebrale.

Efectele constatate asupra trupului, ale abuzului de tehnologie sunt: sedentarismul și obezitatea; privarea de somn, datorată atracției exercitate de mijloacele digitale; afecțiuni ale vederii, dar și ale posturii și ale coloanei vertebrale.

Cercetările de ultimă oră vorbesc despre efectele pe care imaginile vizionate fără spirit de reflecție și selecție le au asupra chimiei cerebrale, astfel încât s-a constatat că unele mijloace virtuale provoacă anumite afecțiuni sau modificări la nivelul ariilor prefrontale ale creierului și sunt legate de mecanismele și biologia creării dependențelor.

Oamenii de știință de la Korea University au descoperit recent că dependența de tehnologia digitală, în mod deosebit de internet și smartphone, produce dezechilibre în chimia cerebrală, având ca efecte: depresia, anxietatea, insomniile și comportament impulsiv².

Unii cercetători avizați, vorbind despre neuromarketing sau despre studierea strategiilor de vânzare a produselor, inclusiv media, fac referire la numeroase și costisitoare studii, efectuate de către producătorii și vânzătorii acestora, ce vizează exploatarea mecanismului plăcerii, legat de producerea mărită a dopaminei. Se vorbește, astfel, despre suprasolicitară „punctelor plăcerii” sau ale „fericirii digitale”, aflate pe scoarța cerebrală, ceea ce, în cazuri extreme, conduce la dependențele comportamentale.

Dintre alte riscuri, des invocate, se face referire la cyber-adicția, cyber-dependența sau adicțiile cyber-asistate, cum ar fi dependența de televizor, de PC, de jocurile video sau de telefon, de tabletă, laptop sau smartphone, de rețelele

de socializare, de SMS, de sex, de muncă, de sport și cumpărături. Nu puține sunt nici vocile care trag un semnal de alarmă asupra expunerii, prin intermediul tehnologiei digitale, la violență, la sexualizare, abuz etc.

Dintre toate acestea *Manualul de diagnostic și clasificare statistică a tulburărilor mintale*, ediția a V-a, din 2013 (2016, tradus în limba română), a inventariat doar una dintre ele și pentru prima dată, tulburarea legată de jocurile de pe internet, celelalte dependențe comportamentale suscitând atenția psihologilor și a psihiatrilor, și fiind declarate, încă, în curs de cercetare.

În anul 2011, Agenția Internațională de Cercetări despre Cancer a Organizației Mondiale a Sănătății a anunțat, în urma studiilor întreprinse, că, datorită radiațiilor de microunde emise de telefon, acestea reprezintă „un posibil carcinogen uman” de grupa 2b. Chiar și producătorii de celulare, în manualele de utilizare a acestora, recomandă ca produsele lor să fie ținute la o distanță de cel puțin 2,5 cm de corp.

Cunoscutul scriitor american Nicolas Carr, în lucrarea sa, *Superficialii. Efectele internetului asupra creierului uman*³, arăta că deși tehnologia digitală a promis să sintetizeze și să ușureze substanțial viața omului, sporindu-i calitatea, în realitate, i-a divizat-o și fragmentat-o, i-a scindat-o și împrăștiat-o. Într-o cacofonie de stimuli, apreciază el, omul actual este mai superficial, aceasta datorându-se și modului în care lucrează cu mijloacele tehnologice.

În baza plasticității cerebrale, expunerea prelungită la anumite forme de activități creează, prin re-

► petiție, noi rețele și magistrale neuronale, care le înlocuiesc pe cele vechi. Lectura liniară este înlocuită de o lectură virtuală superficială, scrisul de mână cu prescurtările din mesaje. Emoțiile naturale, manifestate în prezența altor persoane, sunt înlocuite de trăirile individuale, în izolare, în fața ecranului. Conduitele agresive, altădată sancționate prompt de familie și de rețeaua de socializare, sunt internalizate în fața computerului, conducând, în situații extreme, la accese de violență. Unii autori vorbesc chiar despre ambliopie și amnezie digitală, ba chiar despre demența digitală.

Neurologul german Manfred Spitzer, în lucrarea sa intitulată *Demența digitală. Cum devenim nebuni noi înșine și copiii noștri*, menționează rezultatele unui sondaj realizat online, în America, în anul 2011, la care a participat un eșanșion de peste 1000 de specialiști în internet, cărora li s-a cerut să se pronunțe asupra impactului pe care cred ei că îl va avea tehnologia digitală asupra lumii și a ființei umane, în viitor. Aceștia au răspuns că, în viitor, creierul adolescenților și ale adulților multitasking vor fi legate în rețea, într-un mod diferit de cele de astăzi, iar acest lucru va avea drept consecințe dificultatea de a-și reaminti evenimentele vieții lor, risipirea celei mai mari părți de energie în scrierea de mesaje scurte, alterarea capacității de a gândi și de a interacționa față către față cu oamenii din jurul lor, dependența tot mai puternică de dispozitivele mobile, schimbări în comportament și gândire⁴.

Recent, o companie americană, Toll Free Forwarding, pe baza studiilor și observațiilor oamenilor de

știință, au creat un model 3D al femeii anului 2100, numit Mindy. Aceasta ar fi cocoșată, datorită sutelor de ore petrecute în fața calculatorului și cu ochii în telefon, la serviciu, pe stradă și acasă. Mușchii gâtului se vor întări, pentru a putea susține capul, în care se va afla un craniu mai gros decât al omului din prezent, capabil să se protejeze de radiațiile emise de dispozitivele digitale și, în mod deosebit, de telefonul inteligent. Bustul, în loc să fie aliniat cu întreg trupul, va fi scos în față, ca urmare a poziției aplecate spre calculator și telefon. Mâna va fi în formă de gheară, dezvoltând așa-numitul sindrom de tunel cubital, datorat ținerii în mână a telefonului, perioade îndelungate, iar cotul va rămâne îndoit la aproape 90 de grade, pentru a putea ține telefonul în poziție cât mai ușor de accesat, perioade lungi de timp. Stilul de viață sedentar va duce la micșorarea creierului. Ochii săi vor avea pleoape duble, pentru a o feri de radiațiile tehnicii folosite⁵.

Cunoscând aceste lucruri, unele din ele părand a fi de domeniul viitorului mult prea îndepărtat, precum și efectele lor, ne putem întreba, care ar trebui să fie atitudinea creștinului în fața lor, odată ce viața creștină presupune asceză, înfrânare și renunțare, temperanță față de trup și discernământ, în cele interioare și spirituale.

Jean-Claude Larchet, în duh profund creștin, invită la discernământ, în raport cu mijloacele digitale: „Media nu sunt în sine nici bune, nici rele, calitatea lor depinde de modul în care sunt folosite; altfel spus, nu ar exista media rele, ci doar, eventual, o rea folosire a lor. [...] Într-o lume în care noile media sunt de neocolit, ar fi în

zadar, iar într-o anumită măsură contraproductiv, să le interzicem în mod absolut copiilor; în schimb, este esențial să-i învățăm cum să se folosească bine de ele, în ceea ce privește conținutul, forma și limitele permise”⁶.

Din acest motiv, este foarte important ca, mai întâi, să evidențiem aspectele pozitive ale tehnologiei: volumul infinit de informații, modul sintetic de a le oferi, formele atractive de înfățișare a conținuturilor. Datorită acestora, tehnologia nu poate fi nici evitată total, nici ignorată deplin și inutilizată. Nu este firesc să ne lipsim de acele mijloace care ne ușurează, simplifică și ne eficientizează activitatea, ba chiar ne îmbunătățesc și înfrumusețează viața. Ceea ce trebuie făcut este folosirea sau consumarea ei cu discernământ și echilibru. Logica duhovnicească arată că tehnologia este una dintre cele mai importante și provocatoare realizări ale spiritului uman, dar ceea ce o face bună sau rea este modul în care o utilizăm noi. Atunci când ne folosește în preocupările, activitatea, viața noastră, ea este un foarte bun aliat. Când însă nu este consumată cu măsură, ea poate deveni un pericol și un dușman aspru, care îl aruncă pe om în pasivitate pătimășă și dependență sau adicție gravă.

Așadar, atunci când vorbim despre efectele tehnologiei digitale asupra ființei umane, onestitatea morală ne obligă să arătăm, mai întâi, efectele ei pozitive, benefice, prin care ușurează și ajută. Însă, pe de altă parte și cu același discernământ și cunoscând potențialele ei efecte negative, la care poate conduce folosirea fără echilibru și măsură, să conștientizăm și consecințele ei negative, pe care le poate ►

► provoca, este adevărat, în viața unei categorii restrânse de persoane, de 5-10% dintre utilizatorii ei.

Astfel, mijloacele media nu sunt, în sine, nici bune, prin excelență, dar nici eminamente rele sau dăunătoare, iar calitatea lor se descoperă în funcție de modul în care le folosește omul: cu înțelepciune și discernământ, spre folos intelectual și spiritual, sau abuziv și adictiv, spre pagubă sufletească și trupească.

Ar fi în zadar să ocolim tehnologia, ar fi inutil să o condamnăm fără rațiune, însă ceea ce este util, de la cele mai fragede vârste, este să o folosim în mod rațional sau înțelept, atât în ceea ce privește timpul de folosire a ei, precum și expunerea la conținuturile ei, limitele până la care acestea pot varia, astfel încât tehnologia să ne ușureze viața, să ne îmbunătățească activitatea și să ne aducă un folos general.

Prin urmare, creștinul nu trebuie să fie tehnofob. Chiar dacă unele forme ale tehnologiei promovează păcatul, pentru viața creștină, existența și realitatea lui, dar și lupta împotriva acestuia nu constituie o noutate.

Ca și în asceza Ortodoxă, creștinul trebuie să dea dovadă, în fața acestor provocări, de spirit de selecție și deosebire. Discernământul, de care vorbesc Sfinții Părinți, ca despre acea cale de mijloc, calea de aur, este absolut necesar în aprecierea tuturor acestor provocări contemporane.

Răspunsul ultim este înduhovnicirea lor, în sensul folosirii doar a acelor conținuturi care pot folosi progresului sufletesc și mântuirii, iar față de celelalte: asceza, înfrânarea sau tăierea și înlăturarea lor. Așa cum Părinții de altădată,

atunci când descriau etapele și mijloacele de luptă împotriva păcatelor, încă din faza lor de gând inițial, prim sau întâi-născut, recomandau celor îmbunătățiți primirea și descoaserea lor, spre o mai puternică și de durată biruință, iar celor începători în viața spirituală, respingerea sau înlăturarea lor, din fază inițială, la fel și bunul creștin, cunoscând aceste recomandări adânci și experimentate, probate în veacuri de nevoie ale Părinților asceți, ar trebui să elimine tot ceea ce este periculos și dăunător moral din preocupările sale încă din faza de primă ivire în planul conștiinței sale. Aceasta presupune trezvie față de provocările interioare și exterioare și veghere asupra păcii interioare, folosirea lor rațională și spre edificare spirituală. Sau, dacă am dori să ne referim la cuvintele Sfântului Vasile cel Mare, din celebra sa *Omilie către tineri*, cuvinte parcă mai actuale astăzi, decât atunci când au fost scrise, precum albina zboară din floare în floare, de pe unele culegând mai mult polen, de la altele mai puțin, iar pe

cele nefolositoare ignorându-le, la fel și creștinul profund, căutând să-și exercite și să-și dezvolte discernământul, din clipele cele mai fragede ale vieții, trebuie să caute să acceseze și să folosească doar ceea ce îi este de folos, pentru viață și pentru mântuire, pe celelalte toate evitându-le, ignorându-le și uitându-le.

Într-o exprimare mai concisă, trebuie afirmat că, atunci când tehnologia ne ușurează viața fizică și ne îmbunătățește viața morală, este un bun aliat al creștinului. Dacă, însă, îl scindează lăuntric și îl împrășteie spiritual, dacă îi fură și îl privează de timpul pe care trebuie să-l alocă preocupărilor intelectuale și spirituale înalte și vieții sale religioase îmbunătățite, nu este nici o pierdere, ba în mod contrar, un câștig, respingerea și refuzul ei.

În toate, adevăratul creștin trebuie să caute libertatea spirituală și unitatea interioară. ■

¹ <https://semneletimpului.ro/stiinta/it/internet/3-cauze-si-3-consecinte-ale-dependentei-de-internet.html>, accesat la 3 iunie 2013.

² Alexandra Rizea, „Dependența de smartphone și internet afectează sănătatea mintală a adolescenților! În creierul lor apare un dezechilibru chimic ce predispune la depresie și anxietate”, <https://www.active-news.ro/stiri-sanatate>, accesat la 20 mai 2019.

³ Nicolas Carr, *Superficialii. Efectele internetului asupra creierului uman*, traducere din lb. engleză de Dan Crăciun, Ed. Publica, București, 2012.

⁴ „Digitale Demenz, Wie wir uns

und unsere Kinder um den Verstand bringen”, Droemer Verlag, München, 2012, <https://www.ganduridinierusalim.com/prof-manfred-spitzer-neurolog-dementia-digitala-cum-devenim-nebuni-noi-in-sine-si-copiii-nostri/>, accesat la 7 august 2019.

⁵ Sabina Damian, Mindy este un model 3D menit să ne arate cum vom evolua din cauza tehnologiei, în ziarul *Click*, ediția din data de 26 iunie 2019.

⁶ Jean-Claude Larchet, *Captivi în internet*, traducere în lb. română de Marinela Bojin, Ed. Sofia, București, 2018, pp. 26-27.

Hotărâri ale Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române

In ziua de joi, 6 februarie 2025, în Aula Magna „Teoctist Patriarhul” din Palatul Patriarhiei, sub președinția Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, s-a desfășurat *ședința de lucru* a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

Principalele hotărâri ale Sfântului Sinod sunt următoarele:

♦ A aprobat în unanimitate hotărârea Sinodului mitropolitan al Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului de retragere a Preasfințitului Petroniu Florea din slujirea de Episcop al Sălajului, vacantarea scaunului de Episcop al Sălajului și organizarea de alegeri pentru un nou chiriarh al acestei eparhii la următoarea *ședință* a Sfântului Sinod. Până la alegerea unui nou Episcop al Sălajului, locotenența eparhială va fi

asigurată statutar de Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului.

♦ A aprobat dojană sinodală scrisă pentru cei care nu au respectat disciplina canonică și statutară, precum și hotărârile sinodale referitoare la poziția Bisericii Ortodoxe Române față de viața politică și campaniile electorale, reafirmând obligația tuturor ierarhilor, clericilor și monahilor de a respecta aceste prevederi.

♦ A aprobat ca, în mod excepțional, Preasfințitul Părinte Atanasie Rusnac, Arhiepiscop ales al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Marii Britanii și Irlandei de Nord, să exercite responsabilitățile de chiriarh, cu excepția distribuirii sfințelor antimise și a reprezentării în fața autorităților britanice și românești, până la

data întronizării sale.

♦ A reafirmat obligația tuturor ierarhilor de a respecta disciplina eclezială precum și hotărârile sinodale referitoare la hirotonia de clerici și la numirea în posturile clericale și didactice în eparhii.

♦ A aprobat forma actualizată a Regulamentului pentru organizarea și funcționarea seminariilor, colegiilor și liceelor teologice ortodoxe din Patriarhia Română.

♦ A aprobat proiectele de texte pentru slujba Acatistului Sfântului Preot Mărturisitor Ilie Lăcătușu (22 iulie), Acatistului Sfântului Preot Mucenic Constantin Sârbu (23 octombrie) și Acatistului Sfântului Cuvios Mărturisitor Arsenie de la Prislop (28 noiembrie). ■

**Biroul de Presă
al Patriarhiei Române**

Ședința Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Iașilor – o sinteză a activității Arhiepiscopiei Iașilor în anul 2024

In Arhiepiscopia Iașilor, în anul 2024, IPS Părinte Teofan și PS Părinte Nichifor au săvârșit Sfânta Liturghie, Sfinte Taine sau ierurgii în lăcașuri de cult din toate cele 13 protopopiate, efectuând 205 vizite pastorale și misionare la parohii și filii și 128 de vizite la mănăstiri și schituri din eparhie, săvârșind 49 de slujbe cu prilejul sfințirii, resfințirii sau punerii pietrei de temelie la diferite biserici. Pe parcursul anului trecut, au fost hirotoniți 28 de candidați ca diaconi și 19 diaconi ca ►

In data de 1 februarie 2025, la Centrul de evenimente „Agora”, s-au desfășurat lucrările *ședinței anuale de lucru* a Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Iașilor. După slujba Sfintei Liturghii, cu binecuvântarea și sub președinția IPS Părinte Teofan, s-a întrunit acest organism deliberativ care a examinat și a aprobat rapoartele de activitate ale tuturor sectoarelor Centrului Eparhial. Alături de membrii Adunării Eparhiale, la *ședință* au mai participat reprezentanți ai mănăstirilor, ai protopopiatelor, ai școlilor teologice din eparhie și ai unor fundații sau asociații care își desfășoară activitatea, cu binecuvântarea chiriarhului, pe teritoriul canonic al Arhiepiscopiei Iașilor. Vă prezentăm mai jos o sinteză a activității Arhiepiscopiei Iașilor în anul 2024.

► preoți. De asemenea, cei doi ierarhi au vizitat școlile teologice, au acordat audiențe, s-au întâlnit cu autoritățile centrale și locale și au fost prezenți la diferite evenimente, au participat la ședințele Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, ale Sinodului Mitropolitan, ale Permanenței Consiliului Eparhial și ale Consiliului Eparhial.

Parohia și mănăstirea - loc de mântuire

Arhiepiscopia Iașilor cu prindea, la finele anului 2024, un număr de 1.259 de parohii și 28 de filii, grupate în 13 protopopiate, în care slujesc 1.184 de preoți. Alți 50 de preoți și-au dedicat slujirea unor persoane din instituții bugetare precum spitalele, unitățile militare, azilele de bătrâni, penitenciarele sau școlile speciale ale comunităților celor cu deficiențe de auz și vorbire.

Întreaga activitate a Arhiepiscopiei Iașilor a fost posibilă și prin osteneala persoanelor încadrate pe 3.866 de posturi din unitățile de cult și subunitățile Centrului Eparhial, care și-au împlinit slujirea cu sprijinul credincioșilor din parohii.

În cele 103 așezăminte monahale (67 de mănăstiri și 36 de schituri) se nevoiesc 1.697 de viețuitori. Anul trecut, în obștile monahale din Arhiepiscopia Iașilor au fost săvârșite 15 tunderi în monahism și 17 rasoforii.

O sinaxă monahală cu stareții și starețele din Mitropolia Moldovei și Bucovinei a avut loc anul trecut, în ziua de 8 noiembrie 2024, la Mănăstirea Agapia, județul Neamț, cu participarea Preacuviosului Părinte Arhimandrit Efrem

Vatopedinul, starețul Mănăstirii Vatoped din Sfântul Munte Athos.

Oficiul canonic-juridic a continuat misiunea de a promova dialogul și buna înțelegere în cadrul raporturilor juridice ale instituției, veghind asupra actelor juridice încheiate sau reprezentând instituția acolo unde legislația prevede și permite acest lucru. În cadrul Arhiepiscopiei Iașilor, la finele anului trecut existau un număr de 41 de asociații sau fundații și alte structuri asociative bisericești sau laice care sunt înființate sau funcționează cu binecuvântare arhierască.

Educație și formare

In anul universitar 2023-2024, la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași au fost înscriși 925 de studenți, din care 675 la forma de învățământ Licență, 223 la Master și 27 la Doctorat. 118 candidați au obținut diploma de licență, 90 de studenți au absolvit masteratul și au fost acordate 8 titluri de doctor. Din numărul total de studenți, masteranzi și doctoranzi, 43 sunt din Republica Moldova, iar 21 din alte țări (Ucraina, SUA, Austria, Germania, Siria, Canada, Mexic, Kenya, Uganda). La extensiunea Facultății de Teologie Ortodoxă din Chișinău au fost înscriși 79 de studenți.

În cele șase seminarii din Arhiepiscopia Iașilor au fost înscriși, în anul școlar 2023-2024, 1.089 de elevi, dintre care au promovat 1.062. Au absolvit cursurile seminariale 242 de elevi.

În județele din Arhiepiscopia Iașilor, disciplina Religie a fost predată în anul școlar 2023-2024 de 584 de cadre didactice, iar filialele

Asociației „Părinți pentru Ora de Religie” (APOR) numără în total 9.250 de membri.

În anul școlar 2023-2024, în cadrul Fundației „Varlaam Mitropolitul”, la Școala „Varlaam Mitropolitul” din Iași au fost înscriși în total 659 de elevi (atât la grădiniță, cât și în ciclurile: primar, gimnazial și liceal).

Centrul de Formare Continuă a dezvoltat și a organizat activități specifice, precum: cursurile pentru obținerea gradelor profesionale în preoție pentru 106 preoți din Mitropolia Moldovei și Bucovinei; Programul de Mentorat în Seminariile Teologice din cadrul Arhiepiscopiei Iașilor pentru 585 de elevi și 60 de profesori; cursurile autorizate de formare profesională pentru 163 de participanți; Programul de Formare Tineri Preoți (20 de participanți); Programul de Însușire a Tănărului Preot (18 tineri preoți implicați), precum și alte activități specifice.

În anul 2024, au intrat în Biblioteca „Dumitru Stăniloae” un număr de 1.300 de volume cărți și 108 de volume periodice, fondul total existent la sfârșitul anului fiind de 144.579 de volume inventariate. Catalogul online cuprindea 94.522 de exemplare prelucrate informatizat. Au fost împrumutate și restituite direct și online, în total, 16.284 de volume. În anul 2024 s-au înscris 227 de cititori noi, biblioteca fiind frecventată de cititori, în total, de 6.811 ori.

În anul 2024, comunitatea Colegiului „Sfântul Nicolae” a numărat 88 de membri, la care s-a adăugat comunitatea de fete, 12 studenți. Membrii colegiului au implementat 82 de proiecte ce însumează un număr de peste 72.000 de ore de voluntariat.

► Activitatea Biroului de catehizare al Arhiepiscopiei Iașilor poate fi rezumată astfel: Concursul național catehetic „Hristos – Cuvântul care vindecă”, cateheze demonstrative.

Sectorul învățământ a organizat o serie de evenimente, dintre care amintim: Simpozionul Internațional „Dumitru Stăniloae”, Festivalul Internațional de Muzică Bizantină de la Iași, Simpozionul Internațional „Sfântul Ierarh Dosoftei, Mitropolitul Moldovei”, Simpozionul Internațional „Studia Theologica Doctoralia”, Simpozionul Internațional „Explorări în tradiția biblică românească și europeană” și Concertul de Crăciun al Mitropoliei.

Cultură și comunicare

Prin toate proiectele desfășurate pe parcursul anului 2024 s-a urmărit întărirea în credință a celor care, în mod constant, accesează resursele editoriale și mediatice (cărțile editurii și conținutul portalului doxologia.ro), dar și apropierea de valorile creștine a celor indiferenți religios sau nedeplini inițiați în privința învățăturilor Bisericii.

Editura și Tipografia Doxologia au editat și au tipărit un număr de 246 de titluri, dintre care 79 de titluri noi și 167 de retipăriri, într-un tiraj cumulativ de 164.625 de exemplare.

Portalul doxologia.ro a avut o medie de 75.000 de utilizatori zilnic, iar Radio Doxologia a avut emisie pe internet, oferind ascultătorilor slujbele de la Catedrala Mitropolitană din Iași, muzică psaltică, iar în luna decembrie, un flux continuu de colinde.

Materialele video produse de

Doxologia.ro au numărat 14,3 milioane de vizualizări, însumând aproximativ 2,1 milioane de ore de vizionare pe Facebook și YouTube.

Între evenimentele organizate anul trecut, un impact semnificativ a avut și prima ediție a Festivalului Internațional de Film „Quo Vadis” (7-10 noiembrie 2024), la care au participat cineaști din Grecia, Serbia, SUA, Kirgîzstan, Georgia, Kazahstan, Austria și România.

Sectorul Comunicare și Relații Publice s-a implicat, de-a lungul anului 2024, mai mult în relaționarea cu reprezentanți din presă sau din alte medii de formare a opiniei publice. Anul trecut a continuat realizarea unor emisiuni săptămânale de spiritualitate religioasă, difuzate de posturile TVR Iași, Iași TV Life, TeleM, Infinit TV, la care s-au adăugat trei emisiuni cu specific religios, realizate de televiziunile TeleMoldova Plus, Apollonia TV și TeleM Botoșani. De menționat, de asemenea, este și colaborarea foarte bună cu Radio Iași, care realizează emisiunea săptămânală de spiritualitate „Lumina credinței” și transmite, în fiecare duminică și la anumite sărbători, slujba Sfintei Liturghii de la Catedrala Mitropolitană din Iași sau, ocazional, din alte biserici din Mitropolia Moldovei și Bucovinei.

Filantropie și grijă pentru sănătate

In plan social-filantropic, Arhiepiscopia Iașilor sprijină persoane și familii afectate de sărăcie și suferință prin activități, proiecte și programe filantropice, de asistență socială și medicală, derulate în acord cu tradiția și învățătura Bisericii.

Misiunea social-filantropică a fost dusă la îndeplinire urmând trei mari direcții:

1) Activitatea celor 32 de unități social-filantropice acreditate, prin Birouri de asistență socială, cu Centre comunitare de suport pentru situații de urgență și criză, cantine sociale, centre rezidențiale și de zi pentru copii, bătrâni și persoane defavorizate etc. Acestea funcționează pe lângă Centrul Eparhial, protopopiate, parohii sau mănăstiri și ONG-uri bisericești.

2) Activitatea filantropică a protopopiatelor, parohiilor, a preoților misionari din unități bugetare. Acestea au oferit servicii de tip cantină socială, beneficii (ajutoare) financiare și materiale și altele pentru persoane și familii defavorizate. În anul 2024 s-au desfășurat 22 de campanii de donare de sânge organizate de parohii, la care au participat 162 de donatori, colectându-se peste 80 de litri de sânge.

De asemenea, în anul 2024, de la parohii și mănăstiri, prin protopopiate s-au organizat trei colecte umanitare pentru persoane/familii sinistrate/refugiate, în urma războiului sau inundațiilor catastrofale: 1) suma de 153.835 lei, urmare a războiului din Nagorno Karabah și a crizei umanitare cu refugiați în Armenia; 2) suma de 1.300.000 lei, în urma inundațiilor din luna septembrie 2024 din județele Vaslui și Galați; 3) suma de 10.000 euro, urmare a inundațiilor din luna octombrie 2024, din Spania (regiunea Valencia). Sumele colectate, astfel, au fost transmise celor afectați de aceste tragedii.

3) Activitatea medicală filantropică s-a desfășurat în anul 2024 prin serviciile oferite de Spitalul și Policlinica „Providența”, a Fundației ►

- Medicale, „Providența”, a Centrului Medico-Social „Veronica” al Asociației „Glasul Vieții” și a celor 3 unități medicale din teritoriu, de pe lângă mănăstiri. Au beneficiat de sprijin peste 12.800 de pacienți cu un buget de 6,7 milioane lei.

Misiunea de a călăuzi întru Viață

Sectorul de Misiune, Statistică și Prognoză Pastorală a continuat și în anul 2024 proiectele din anii precedenți, venind în sprijinul preoților și în întâmpinarea nevoilor sufletești ale credincioșilor din eparhie.

Au fost organizate zece conferințe preoțești de primăvară și zece conferințe preoțești de toamnă, iar la Centrul Cultural-Pastoral „Sfântul Daniil Sihastrul” de la Mănăstirea Durău au fost organizate trei conferințe preoțești cu tema, „Cercul misionar – mediu de frățietate și întrajutorare a preoților, în Hristos”. Misionarii protopopești au efectuat 226 de vizite pastorale și au participat la 240 de întâlniri ale Cercurilor misionare.

Departamentul Misiune pentru Tineret a oferit pentru 16.381 de tineri din Arhiepiscopia Iașilor oportunitatea de a participa la: „Tabăra Nemțisor”, „Tabăra copiilor de preot”, „Tabăra din Pridvorul Satului”, „Tabăra din Tinda Bisericii”, „Întâlnirile anuale cu tinerii din protopopiate”, „Pelerinajul pedestru «Pe urmele sfinților nemțeni»” și la seminarii de comunicare și de lucru în echipă. Organizarea „Întâlnirii Tinerilor Ortodocși din Moldova” a adus împreună 1.500 de tineri din eparhiile Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, din Mitropolia Basarabiei și

din Ucraina. Activitatea liturgică a fost marcată prin săvârșirea în zone misionare a 20 de Sfinte Liturghii și prin săvârșirea săptămânală a Sfintei Liturghii în cinci biserici din Iași. Anul trecut s-a lansat un concurs de proiecte adresat tinerilor cu un buget de 113.000 lei. Prin proiectul de burse „Investește în România! Investește în Educație”, au primit burse 231 de tineri, în valoare totală de 127.300 euro. În spațiul mass-media au fost înregistrate: 45 de emisiuni „Tineri către Tineri” la Radio Trinitas; peste 15 intervenții în emisiuni difuzate pe canale locale și naționale, și s-au susținut 40 de cateheze.

Departamentul Pro Vita a continuat proiectele: „Luna pentru Viață” (organizarea marșului în 19 localități cu peste 14.000 de participanți); „Festivalul Familiei” (peste 7.000 de participanți); „Dar pentru Copii” (s-a finalizat construcția și s-a amenajat mansarda unei case pentru o familie cu nouă copii, cu investiții de 119.295 lei); susținere la studii a copiilor din familii numeroase (100 de burse de 300 lei/lună); „Scriitori către Moș Crăciun” (daruri în valoare de 81.200 lei); „Cu dragoste pentru mame”, la care au fost invitate 30 de mame cu mulți copii; Programul „Praesidio” pentru femeile însărcinate aflate în dificultate (29 de mame au renunțat la avort, s-au desfășurat 63 de ore de terapie pentru mame, familii și copii, și 156 de ore de consiliere pentru 60 de femei însărcinate, în vederea păstrării sarcinii). A fost implementat atelierul „Creștem cu fiecare poveste”, la care au participat 1.000 de copii din județul Iași.

La solicitarea eparhiilor din Mitropolia Basarabiei, prin

Departamentul Colaborări Misionare, Arhiepiscopia Iașilor a sprijinit participarea unor delegații de preoți basarabeni la sărbătoarea Sfântului Iosif cel Milostiv și a Sfintei Cuvioase Parascheva; continuarea proiectului înfrățirilor între protopopiate/parohii din Eparhia Iașilor și protopopiate/parohii din Mitropolia Basarabiei; susținerea financiară a 26 de pelerinaje în Eparhia Iașilor și a 62 de tineri basarabeni pentru participarea la ITOM Iași. Sprijinul material oferit creștinilor ortodocși din Episcopia de Arusha și Tanzania Centrală a fost de 59.416 euro.

Prin Departamentul Minorități s-a organizat „Tabăra Bucuriei” în opt parohii, la care au participat peste 600 de copii și tineri, și au fost oferite burse pentru trei tineri de etnie romă.

Departamentul de Consiliere și Tratare a Persoanelor Dependente a continuat activitățile de prevenție în școli și licee, ședințele de consiliere individuală/grup și susținerea cursurilor de formare. În luna februarie s-a înființat Centrul de Recuperare a Persoanelor Afectate de Adicții „Sfânta Cuvioasă Parascheva”, în cadrul Protopopiatului Iași II, iar în luna noiembrie, a fost sfințit Centrul Ortodox de Recuperare din Adicții (CORA) „Sfântul Vasile cel Mare” Tătărași. Centrele de Recuperare a Persoanelor Afectate de Adicții „Sfântul Apostol Andrei” din Botoșani și „Sfântul Gherasim din Kefalonia” din Piatra Neamț au oferit servicii de consiliere individuală pentru 124 de beneficiari și au susținut 15 sesiuni de prevenție.

Societatea Ortodoxă a Femeilor Române (SOFR) filiala Iași a organizat conferințe, campanii filantropice, ateliere de creație și de ►

- cusături tradiționale, și a întărit relațiile de colaborare cu alte asociații de profil.

Centrul de Formare și Consiliere „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” a organizat conferințe și ateliere în format fizic și online, peste 3.700 de persoane beneficiind de consiliere și orientare.

Lumină din făclia ostenelilor

Sectorul Financiar a funcționat, în anul 2024, cu următoarele structuri în componență: Compartimentul central, Casieria centrală, Departamentul activitate specifică de cult, Departamentul relația cu protopopiatele și unitățile de cult și Departamentul de achiziții. În cadrul sectorului s-au desfășurat, în special, activități fără scop patrimonial și, punctual, o serie de activități economice.

Activitatea Sectorului Economic s-a desfășurat prin intermediul următoarelor subunități: 1) Fabrica de lumânări „Sfântul Mina”; 2) Atelierul de tămâie; 3) Depozitul pentru obiecte de cult „Sfântul Luca”; 4) Librăriile Doxologia din Iași, Piatra Neamț, Tg. Neamț; 5) Centrul de pelerinaje „Sfânta Parascheva”; 6) Centrul Social Cultural „Sfântul Ilie” de la Miclăușeni; 7) Centrul Cultural-Pastoral „Sfântul Daniil Sihastrul” de la Durău; 8) Centrul de Tineret Nemțșor; 9) Brutăria „Sfântul Onufrie”; 10) Cofetăria Pelerinul; 11) Casa de Oaspeți „Sfântul Nicolae”; 12) Centrul de Evenimente „Agora”.

Activitatea Sectorului Control Financiar și Audit Intern desfășurată de cei trei auditori interni și consilierul de resort în anul 2024, a avut drept scop asigurarea unei

mai bune organizări a celorlalte sectoare, îndrumarea și verificarea respectării conformității activității acestora, efectuarea de analize și verificări specifice, precum și contribuția la conservarea și dezvoltarea patrimoniului instituției.

În anul 2024, sub coordonarea Sectorului Agricol și Silvic, gratuitățile de material lemnos aprobate unităților de cult, persoanelor fizice și juridice, de la cele trei ocoale silvice, au fost în cantitate totală de 7.503 mc (cherestea, lemn de lucru și lemn de foc), valoarea totală fiind de 2.626.050,00 lei.

Sectorul Patrimoniu și Construcții Bisericești are în componență: 1) Centrul de Conservare și Restaurare a Patrimoniului de Artă Creștină „Resurrectio”; 2) Centrul Mitropolitan de Cercetări TABOR; 3) Serviciul tehnic; 4) Serviciul de arhitectură; 5) Echipa „Meșterul Manole”.

În anul 2024, în cadrul Arhiepiscopiei Iașilor a existat un număr total de 634 de șantiere care au vizat lucrări de construire, consolidare, reparare, restaurare, pictare, restaurare pictură, renovări la lăcașurile de cult, case parohiale, cancelarii parohiale, centre social-pastorale, cultural-educative, centre medicale, de tratament, policlinici, chilii/case mănăstirești și alte edificii. Anul trecut, Muzeul Mitropolitan a primit 18.905 vizitatori și a organizat activități cultural-educative și misionare.

În anul 2024, în cadrul Sectorului Fonduri Externe au fost realizate următoarele categorii de activități:

► **Coordonare implementare proiecte finanțate prin POR 2014-2020 pentru Mănăstirea Bârnova și pentru Înființare Centru**

de Zi pentru Persoane Vârstnice în sat Miorcani, județul Botoșani;

► **Coordonare implementare proiecte PNRR pentru unitățile de cult: Mănăstirea Bisericanii din județul Neamț și Mănăstirea Miclăușeni din județul Iași;**

► **Coordonare accesare fonduri având ca beneficiar Arhiepiscopia Iașilor pentru restaurarea Palatului Mitropolitan și a Catedralei Mitropolitane din Iași;**

► **Asistență și consiliere în etapele de elaborare și implementare pentru 27 de proiecte finanțate prin Institutul Național al Patrimoniului, Apelul Timbrul Monumentelor Istorice, având ca beneficiari unități de cult: parohii și mănăstiri.**

Proiecte și perspective

Viața de parohie sau de mănăstire, lucrarea liturgică și cea misionară, învățământul teologic și educația religioasă, activitățile filantropice sau culturale rămân preocupările principale și în anul 2025. Se va acorda cuvenita importanță și lucrărilor economice care asigură un suport material adecvat pentru toate acestea.

Evidențiem, mai jos, câteva dintre prioritățile anului 2025:

► **Organizarea Sinaxei monahale mitropolitane cu stareții și starețele din eparhiile Mitropoliei Moldovei și Bucovinei;**

► **Demararea proiectului „Strana parohială” dedicat susținerii și îmbunătățirii misiunii cântăreților bisericești în Arhiepiscopia Iașilor;**

► **„Eminescu 175. O nouă lec-tură” (două dimensiuni ale proiectului – 2 concerte – compoziții muzicale pe versuri de Mihai Eminescu și o serie de interviuri Eminescu,**

► mereu aproape, la Radio Trinitas);

◆ *Teologie și Viață*, nr. 1-4/2025, supliment (limba română), ediție specială dedicată împlinirii a 100 de ani de la înființarea revistei *Teologie și Viață*;

◆ Lucrări de reamenajare, în Iași, a unui Centru de Zi pentru Copiii defavorizați, „Sfântul Lazăr”;

◆ Achiziția unui cabinet medical mobil, autorizat pentru servicii medicale în zonele cele mai izolate și defavorizate ale Eparhiei;

◆ Înfrățirea Cercurilor Misio-

nare din Arhiepiscopia Iașilor cu parohii din Mitropolia Basarabiei;

◆ Întocmirea documentației pentru construirea a două Centre de Tineret în municipiul Iași: „Sfinții Trei Ierarhi” din Copou și „Sfântul Paisie Olaru” din Cicoare, cartierul Dacia;

◆ Realizarea unui plan de acțiune multianual privind restaurarea mormintelor unor personalități din Moldova;

◆ Restaurarea Castelului Stur-dza de la Miclăușeni;

◆ Achiziție și montare panouri fotovoltaice care să asigure autonomia energetică la Spitalul „Providența” din Iași. ■

(Sinteză realizată de

Biroul de Presă

al Arhiepiscopiei Iașilor, pe baza informațiilor furnizate de sectoarele Centrului Eparhial Iași)

Hotărâri din cadrul Ședințelor de Permanență ale Consiliului Eparhial al Arhiepiscopiei Iașilor

◆ S-a aprobat **acordarea unor ajutoare financiare** în valoare de 265.000 de lei, **următoarelor unități de cult**: Mitropolia Chișinăului și a Întregii Moldove; Parohia „Sf. Nicolae” Ciulinești, com. Probota, Protopopiatul Iași I; Parohia „Sf. Proroc Ilie Tesviteanul” Brădicești, com. Dolhești, Protopopiatul Iași II; Parohia „Nașterea Maicii Domnului” Tomești I, Protopopiatul Iași II; Parohia „Sf. Împ. Constantin și Elena” Dancăș, com. Miroslava, Protopopiatul Iași III; Parohia „Sf. Gheorghe” Hobășești, Protopopiatul Pașcani; Parohia „Sf. M. Mc. Gheorghe” Oboroceni, com. Heleșteni, Protopopiatul Pașcani; Parohia „Sf. Împ. Constantin și Elena” Văleni, com. Belcești, Protopopiatul Hârlău; Parohia „Sf. Dumitru” Stănești, Protopopiatul Botoșani; Parohia „Adormirea Maicii Domnului” Lozna, Protopopiatul Dorohoi; Parohia „Sf. Adrian și Natalia”, Mănăstireni, Protopopiatul Săveni; Parohia „Sf. Gheorghe” Poiana-Unteni,

In ședințele de Permanență ale Consiliului Eparhial al Arhiepiscopiei Iașilor se analizează activitățile săptămânale desfășurate de sectoarele eparhiei noastre și se iau decizii care să faciliteze împlinirea proiectelor propuse. Cuvântul Sfântului Apostol Pavel: „bucurându-mă și văzând buna voastră rânduială” (Col. 2, 5), exprimă duhul acestor întâlniri, menite să evalueze, să îndrepte, dacă este cazul, și să ajute la punerea în practică a proiectelor misionare, pastorale, culturale, filantropice sau de altă natură. În această secțiune vă prezentăm o sinteză a principalelor hotărâri luate în cadrul ședințelor din perioada ianuarie-februarie 2025.

Protopopiatul Săveni; Parohia „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil” Ștubieni, Protopopiatul Săveni; Parohia „Sfântul Ierarh Iosif cel Milostiv” Bucium, Protopopiatul Iași II; Parohia „Sf. Gheorghe” Sulița II, com. Lunca, Protopopiatul Botoșani.

◆ Părintele Mitropolit Teofan a binecuvântat **hirotonia următorilor candidați** care au promovat examenul de capacitate preoțească, sesiunea august 2024: dl Alexandru Viorel Toma, Parohia „Sf. Împ. Constantin și Elena” Călărași II, Protopopiatul Iași I; dl Silviu

Butnariu, Parohia „Adormirea Maicii Domnului” Prelipca, Protopopiatul Dorohoi; dl Cătălin Hogaș, Parohia „Adormirea Maicii Domnului” Mircești, Protopopiatul Pașcani; dl Sebastian Chifan, Parohia „Sf. Gheorghe” Dămideni, Protopopiatul Săveni; dl Ștefan Mădălin Popescu, Parohia „Sf. Gheorghe” Iacobeni, Protopopiatul Iași I; dl Gheorghe Mihalache, Capela „Sf. Arh. Mihail și Gavriil” a Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” Iași. ■

CUPRINS

Evenimente

Personalități și instituții implicate în ridicarea
Bisericii Ortodoxe Române la rangul de
Patriarhie. Dimensiunea unui ideal național și
eclesial 2

Slujiri arhieresti în Arhiepiscopia Iașilor 7

Activități culturale

Ieșenii au sărbătorit 166 de ani
de la Unirea Principatelor Române 9

Joi, 6 februarie 2025, a fost lansat volumul *Tablouri
din istoria culturală a religiozității ruse* 10

Volumul *Evanghelia pentru cei blocați în trafic*
a fost lansat la Iași 11

Resurse pastorale

Ședința preoților din Protopopiatul Săveni,
prezidată de
PS Părinte Nichifor Botoșăneanul 13

Viața lăuntrică

Este creștinul tehnofob? 13

Documente

Hotărâri ale Sfântului Sinod
al Bisericii Ortodoxe Române 17

Ședința Adunării Eparhiale
a Arhiepiscopiei Iașilor – o sinteză a activității
Arhiepiscopiei Iașilor în anul 2024 17

Comitetul redacțional:

Președinte:

IPS TEOFAN

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Vicepreședinte:

PS NICHIFOR

Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor

Membri:

Pr. conf. univ. dr. Cezar HÂRLĂOANU
(decan al Facultății de Teologie Ortodoxă din Iași)

Pr. prof. univ. dr. Viorel SAVA
(director al Școlii Doctorale)

Cătălin JECKEL

(consilier cultural al Arhiepiscopiei Iașilor)

Pr. dr. Ioan-Lucian Radu
director (Editura și Tipografia Doxologia)

Daniel Ciobanu
redactor-șef (Editura Doxologia)

Drd. Gheorghiță-Mădălin Ceobanu
redactor-coordonator

Pr. Silviu Cluci
Flavius Popa
Oana Nechifor
Constantin Comici
Lucian Duncan
fotoreporteri

Pr. asist. univ. dr. Gabriel Piștea
Cristi Reuș
Alina Munteanu
corectori

Leonard Lunguleac
DTP-Prepress

Sursă informații: doxologia.ro și basilica.ro

Adresa redacției:

Iași, 700038

Str. Cuza-Vodă, nr. 51

(în incinta Mănăstirii Golia)

Tel.: 0374 704804

ISSN 1221-4884

www.edituradoxologia.ro; e-mail: editura@doxologia.ro

Tiparul executat la Tipografia Doxologia Iași